

Collectieprofiel

Wetenschappelijke Steun Functie Flevoland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Collectieprofiel WSF	3
1. Inleiding	3
2. Collectieprofiel: de algemene WSF collectie.....	3
3. Collectieprofiel 'New towns'	3
3.1. <i>Wat betekent dit voor de collectievorming 'New Towns' WSF-Flevoland?</i>	4
3.2. <i>Omvang van de collectie</i>	5
3.3. <i>Afschrijven collectie</i>	5
3.4. <i>Aard van de collectie</i>	5
4. Collectieprofiel 'Watermanagement'.....	5
4.1. <i>Wat betekent dit voor de collectievorming 'Watermanagement' WSF-Flevoland?</i>	6
4.2. <i>Omvang van de collectie</i>	6
4.3. <i>Afschrijven collectie</i>	7
4.4. <i>Aard van de collectie</i>	7
5. Communicatie	7
6. Tot slot.....	7

Collectieprofiel WSF

1. Inleiding

In dit document benoemen we een aantal uitgangspunten als basis voor de collectievorming van het WSF-Flevoland voor de speerpunten 'New towns' en 'Watermanagement'.

Voor een deel zijn deze uitgangspunten natuurlijk gebaseerd op de rapporten 'Een NEW TOWN CENTRE in de bibliotheek Almere: verkenningen en aanbevelingen' van H.J. Licher (juni 2005) en 'Modern watermanagement: Advies collectievorming literatuur bibliotheek Almere' van A.J.M. Smits (mei 2006).

Daarnaast bepaalt het werkgebied en de klantenkring van WSF Flevoland het collectieprofiel. Daarom staan we eerst stil bij een aantal uitgangspunten voor het algemene gedeelte van de WSF collectie.

2. Collectieprofiel: de algemene WSF collectie

Doel van de WSF is, in brede zin, een collectie aanbieden op HBO / wetenschappelijk niveau. De doelgroep is de provinciale klant die behoefte heeft aan informatie op dit niveau. De reden kan zijn: studie, werk, persoonlijk belang, vrijetijdsbesteding etc.

Bibliotheek Almere heeft op dit moment al een collectie non-fictie die voor een deel op HBO-niveau is. Bijvoorbeeld de rubriek 'Onderwijs'. Non fictie is grotendeels geplaatst op de 2^e etage.

Bij het collectioneren is het uitgangspunt van WSF Flevoland de behoefte van potentiële klanten binnen de provincie. Zichtbare doelgroep wordt dan gevormd door:

- studenten HBO instellingen Flevoland: onder meer PABO, Institute of Information Engineering, Agrarische Hogeschool Dronten, ProRetail Zeewolde. Praktisch betekent dit dat de reeds aanwezige collecties verder onderhouden worden (bijvoorbeeld 'Onderwijs'). Voor andere vakgebieden zal het aanschafbeleid misschien moeten worden bijgesteld (handelswetenschappen, landbouwwetenschap), afhankelijk van geconstateerde behoefte.
- bibliotheekbezoekers die bijscholing volgen op HBO / wetenschappelijk niveau.
- individuele klanten met informatiebehoefte op HBO / wetenschappelijk niveau.

In de toekomst kan ook gedacht worden aan uitbreiding van doelgroep naar:

- bedrijven / medewerkers van bedrijven met behoefte aan informatie op HBO / wetenschappelijk niveau.

3. Collectieprofiel 'New towns'

Op het moment van het schrijven van deze uitgangspunten wordt door DS Consults een rapport geschreven over de mogelijke inhoud van het documentatiecentrum van het International New Town Institute (INTI). Het documentatiecentrum van het INTI zal onderzoekers gaan faciliteren. De aard van de informatie zal voor een deel anders zijn dan van het WSF Flevoland. Ondanks deze constatering, zullen er ook voor een deel informatiebronnen overlappend zijn. Het ligt dus voor de hand om elkaar hier te vinden. Die wens is van beide kanten aanwezig. Op dit moment zal dat geen probleem zijn, aangezien het INTI fysiek gehuisvest is in de bibliotheek Almere.

Het collectieprofiel is mede afhankelijk van de definitie die gehanteerd wordt voor 'New towns', de gewenste profilering van het WSF-Flevoland, de focus van het INTI, de geografische keuzes, de tijd en de taal van de informatiebronnen.

In het rapport van Licher wordt als definitie gebruikt:

Een min of meer zelfstandige, nieuw gevormde stedelijke eenheid op kleinere of grotere afstand van bestaande stedelijke conurbaties, daarmee in mindere of meerdere mate verbonden of geheel zelfstandig in een regionale context functionerend.

Op zich een heldere definitie die iets verder aangescherpt kan worden door er aan toe te voegen dat de nieuwe stad ook een

'bestuurlijk zelfstandige eenheid moet vormen'. (Uit: gesprek met Marit Geluk / INTI).

Daarbij geeft Licher in zijn rapport nog een aantal beperkingen om tot een vaster omlijnd collectieprofiel te komen. Deze zijn zeer kort samengevat:

- Tijd* : beperk je tot de echte nieuwe steden zoals die in de 20e als stedenbouwkundige typering naar voren zijn gekomen en zijn ontstaan.
- Geografisch* : het hart van de collectie wordt gevormd door West-Europa, vanwege de gezamenlijke cultuurhistorische achtergrond, de beperkte taalbarrières en aansluiting bij Interreg III maak vervolgens keuzes uit ontwikkelingen die buiten Europa plaatsvinden (Afrika, Azië, China, Oost-Europa), waarbij de focus vooral op China en Japan ligt.
- Onderwerpsgebied* : niet beperken tot architectonische en stedenbouwkundige vormgeving van nieuwe steden, maar vooral toespitsen op de kwaliteit van het stedelijke leven in een New Town (onderlinge samenhang van: wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en publieke ruimten).

Zoals het nu uitziet legt het INTI zich geen beperkingen op in tijd en in geografisch opzicht. Deze constatering zal echter nog moeten blijken uit het rapport van DS Consults.

3.1. Wat betekent dit voor de collectievorming 'New Towns' WSF-Flevoland?

Bij de collectievorming voor WSF Flevoland op gebied van 'New Towns' zal rekening gehouden moeten worden met 3 factoren.

1. het regionale belang (provincie als geldschieter, Flevolandse bibliotheken als klant, Flevolandse burgers als klant, Flevolandse instellingen/bedrijven als klant)
2. het landelijke belang (WSF-netwerk, WSF-functie binnen OB-netwerk)
3. het internationale aspect (samenwerking met INTI).

Dit betekent dat, naast de uitgangspunten uit het rapport van Licher, de bovenstaande 3 factoren net zo belangrijk zijn.

Dit alles overziend leidt dit tot het volgende voorlopige collectieprofiel voor 'New towns' binnen WSF Flevoland.

1. Primaire informatiebronnen verzamelen óf in kaart brengen en beschikbaar stellen over de ontwikkeling van de Flevolandse steden en dorpen.
Dekking: zo volledig mogelijk (óók relevante AV-materialen).
2. Primaire informatiebronnen verzamelen óf in kaart brengen en beschikbaar stellen over de ontwikkeling van de Nederlandse steden en dorpen.
Dekking: zo volledig mogelijk (onderscheid bronnen)
3. Primaire informatiebronnen verzamelen óf in kaart brengen en beschikbaar stellen over de ontwikkeling van de West-Europese steden en dorpen.
Dekking: de standaardwerken en –bronnen
4. Primaire informatiebronnen verzamelen óf in kaart brengen en beschikbaar stellen over de ontwikkeling buiten West-Europa.

Dekking: uitsluitend standaardwerken en –bronnen, beperken tot Engelstalige publicaties. (of ook Frans, Duits, Spaans?)

5. Tijd: geen beperking in tijd (dus ook een relevant werk over de stichting van Alexandrië)
6. Onderwerpsgebied: vooral de kwaliteit van het stedelijke leven, daarnaast de standaardwerken over architectonische en stedenbouwkundige onderwerpen, voor zover deze niet door anderen beschikbaar worden gesteld.

Wat mij betreft zijn dit de voorlopige uitgangspunten waarlangs we de collectie voor 'New Towns' kunnen vormen. Voorlopig, omdat met name het op te richten documentatiecentrum van het INTI aanleiding kan geven deze uitgangspunten bij te stellen. WSF Flevoland zal zich in ieder geval beperken tot het collectioneren van primaire informatiebronnen.

3.2. Omvang van de collectie

De totale omvang, of de jaarlijkse groei is op dit moment moeilijk te bepalen. Dit hangt uiteraard af van het aanbod, máár ook hoe sterk de grenzen van de hierboven gehanteerde definitie voor nieuwe steden wordt aangehouden. Gezien het werkgebied en klantenkring van WSF Flevoland, worden in de praktijk deze grenzen logischerwijs opgerekt (informatie over IJburg past dan in de collectie, maar strikt genomen niet in het profiel, dus toch aanschaffen).

Op dit moment bestaat de collectie uit circa 100 monografieën.

3.3. Afschrijven collectie

Voor deze collectie geldt dat de bewaarfunctie ook belangrijk is. De uitleencijfers zijn niet bepalend voor het afschrijven.

3.4. Aard van de collectie

Naast monografieën en AV-materialen, de belangrijkste tijdschriften op dit gebied, bij voorkeur in digitale vorm. Een deel van de collectie zal bestaan uit relevante digitale informatiebronnen. (zie bijvoorbeeld Urbadoc). Onderzocht moet worden of er instellingen zijn met relevante collecties die als een aanvulling op de collectie kunnen worden beschouwd.

De vraag is of ook *grijze literatuur* gecollecteerd moet worden. Op het eerste gezicht lijkt deze rol eerder weggelegd voor het documentatiecentrum van het INTI.

4. Collectieprofiel 'Watermanagement'

Ook voor het collectieprofiel voor 'Watermanagement' is afbakening van het onderwerpsgebied gewenst. Daarnaast is watermanagement, of misschien is het beter om het algemene begrip water te gebruiken, een actueel thema. Hierbij staat vooral de mogelijke toekomstige bedreigingen van het water centraal. Dit zouden prima aanknopingspunten zijn om de collectie te profileren. Voorwaarde is echter dat er een collectie is. En dat is niet het geval.

In het rapport van Smits wordt aangegeven dat er een duidelijke verschuiving plaats heeft gevonden van traditioneel watermanagement naar modern watermanagement. Bij modern watermanagement gaat het om een integrale benadering van waterbeheer en ruimtegebruik.

Bij een integrale benadering van het waterbeheer gaat het er om een goede balans te vinden tussen veiligheid, economie en ecologie.

Daarnaast houdt water zich niet aan de bekende landgrenzen. De geografische grensen worden meestal bepaald door het stroomgebied. Bovendien spelen zowel de exacte wetenschappen, als de sociale wetenschappen een rol in het waterbeheer. In overleg met de

bibliotheek Almere is in het rapport van Smits een onderscheid gemaakt in de volgende kennisgebieden (onderwerpgebieden):

1. Waterkwaliteit
2. Waterkwantiteit
3. Ruimtegebruik in relatie tot water.

In de informatiebronnen is een strikte scheiding tussen de kennisgebieden meestal niet te maken.

Verder lijkt het voor de hand te liggen om naar de raakvlakken tussen 'New Towns' en 'Watermanagement' te zoeken. Dit verband ligt vooral in het gebied van 'wonen en water'. Dit beperkt zich niet uitsluitend tot de 'nieuwe steden'. Er zijn momenteel veel ontwikkelingen met betrekking tot aangepast wonen / bouwen aan water.

4.1. Wat betekent dit voor de collectievorming 'Watermanagement' WSF-Flevoland?

Bij de collectievorming voor WSF Flevoland op gebied van 'Watermanagement' spelen, net als bij 'New Towns', vrijwel dezelfde factoren een rol.

1. het regionale belang (provincie als geldschieter, Flevolandse bibliotheken als klant, Flevolandse burgers als klant)
2. het landelijke belang (WSF-netwerk, WSF-functie binnen OB-netwerk)
3. de actualiteit (zie alle rapporten over stijging zeespiegel e.d.)

Een uitdaging vormt het feit dat er geen vanzelfsprekende klantenkring met interesse in dit onderwerp in Flevoland aanwezig is. Hierbij ga ik er van uit dat de professionals, werkzaam bij bijvoorbeeld Rijkswaterstaat heel goed in staat zijn om in hun informatiebehoefte te voorzien zonder tussenkomst van de openbare bibliotheek. (Maar misschien schat ik dit fout in).

Voor de start van een goede algemene basiscollectie op het gebied van watermanagement, biedt het rapport van Smits voldoende informatie. Voor de 3 kennisgebieden heeft hij een literatuurlijst samengesteld bestaande uit circa 100 publicaties, waarvan een groot deel Engelstalige boeken.

Bovenstaande opmerkingen leidt tot het volgende collectieprofiel:

1. Onderwerpsgebied: primair informatiebronnen die op modern watermanagement betrekking hebben
2. Binnen de kennisgebieden de nadruk leggen op 'Ruimtegebruik in relatie tot water' en 'Waterkwantiteit' omdat zich hier de raakvlakken met 'New towns' bevinden en de meeste actuele discussies (klimaatverandering, landwinning, overstromingen)
3. Waterkwaliteit als secundaire aandachtsgebied.
4. Geografisch gezien ligt het voor de hand om in eerste instantie te kiezen voor Flevoland en Nederland, en vervolgens voor West-Europa, rest van de wereld.

Het ligt voor de hand om met betrekking tot dit onderwerp samenwerking te zoeken met Rijkswaterstaat (RIZA) – Lelystad, Waterschap Zuiderzeeland (Lelystad).

4.2. Omvang van de collectie

Voor de omvang van de collectie 'Watermanagement' gelden dezelfde opmerkingen. Op dit moment is er nauwelijks een collectie. Met de aanschaf van de suggesties uit het rapport van Smits, zou de collectie uit circa 100 monografiën bestaan.

4.3. Afschrijven collectie

Voor deze collectie geldt eveneens dat de bewaarfunctie belangrijk is. De uitleencijfers zijn niet bepalend voor het afschrijven.

4.4. Aard van de collectie

Naast monografieën en AV-materialen, ook de belangrijkste tijdschriften op dit gebied, bij voorkeur in digitale vorm. Een deel van de collectie zal bestaan uit relevante digitale informatiebronnen. Deze zullen in kaart moeten worden gebracht. Onderzocht moet worden of er instellingen zijn met relevante collecties die als een aanvulling op de collectie kunnen worden beschouwd.

De vraag is of ook *grijze literatuur* gecollecteerd moet worden. Met name via Rijkswaterstaat worden relevante rapporten uitgegeven, maar de meeste zijn in PDF-formaat te downloaden.

5. Communicatie

Aparte aandacht verdient de communicatie over de opbouw en aanwezigheid van deze collecties. De middelen zijn onder meer:

- De WSF-website
- WSF Flevoland Nieuwsbrief (digitaal)
- Rondreizende tentoonstelling

Het ligt voor de hand een communicatieplan op te stellen.

6. Tot slot

Zowel op het onderwerpsgebied New Towns al Watermanagement lijkt het voor de hand te liggen om een soort attenderingspaneel in het leven te roepen.